

Duration 2.5 hours

Marks: 75

Note: 1. All Questions are compulsory
2. Figures to the right indicate marks.

Q.1 Explain the following terms (any 5): (15)

- (a) Gatekeeping
- (b) Convergence of media
- (c) Information Economy
- (d) Verbal communication
- (e) Print Media
- (f) Digital Media
- (g) Information Society

Q. 2 (a). Explain the process of communication. (8)

(b) What are barriers of communication? Discuss any two types of barriers in detail. (7)

OR

Q.2 (c) Explain the code of conduct for advertisers in India. (8)

(d) What is non- verbal communication? Discuss its relevance with the help of suitable examples. (7)

Q. 3 (a) Differentiate between mass communication and mass media. (8)

(b) Explain the functions of Mass Communication in detail. (7)

OR

Q.3 (c) Explain the impact of mass media on Indian society. (8)

(d) Discuss the undesirable effects of mass media on children. (7)

Q. 4 (a). Discuss the scope of Newspapers and Magazine as the tools of mass media. (8)

(b) Discuss the role of Narendra Modi as a mass communicator (7)

OR

Q.4 (c) Draw and Explain the Laswell's Model of Communication (8)

(d) Explain the Public Relations and Advertising as tools of mass communication. (7)

Q.5 Write Short Notes on (any 3) -

(15)

- a) Gerbner's model
- b) Impact of mass media on culture
- c) Information Super Highway
- d) Mass media and education
- e) Broadcast Media

*****

मराठी भाषांतर

वेळ : 2.5 तास

गुण : 75

सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवारी आहे

२. उजवीकडील अंक गुण दर्शवतात

प्र. 1 खालील संकल्पना स्पष्ट करा (कोणत्याही पाच)

15

अ) गेटकीपिंग

ब. माध्यम संमिलन

क. माहितीवर आधारित अर्थव्यवस्था

ड. मौखिक संवाद

इ. मुद्रित माध्यमे

फ. डिजिटल मीडिया

ग. माहितीवर आधारित समाज

प्र. 2 अ संवाद प्रक्रिया स्पष्ट करा.

8

ब. संवादातील अडथळे स्पष्ट कोणते? कोणत्याही 2 अडथळ्यांवर सविस्तर चर्चा करा.

7

किंवा

प्र. 2 क भारतामध्ये जाहिरातींसाठी असलेली आचार संहिता स्पष्ट करा.

8

ड. अमौखिक संवाद म्हणजे काय ? सुयोग्य उदाहरणे देऊन त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.

7

प्र. 3 अ जनसंवाद आणि जनमाध्यमे यांच्यातील फरक स्पष्ट करा.

8

ब. जनमाध्यमांची कार्ये सविस्तर स्पष्ट करा.

7

किंवा

प्र. 3 क जनमाध्यमांचा भारतीय समाजावर झालेला परिणाम स्पष्ट करा

8

ड. जनमाध्यमांचा लहान मुलांवर झालेल्या विपरीत परिणामांची चर्चा करा

7

प्र. 4 अ. जनमाध्यमांचे साधन म्हणून वृत्तपत्र आणि मासिके यांची व्याप्ती यावर चर्चा करा. 8

ब. जनसंवादक म्हणून नरेंद्र मोदी यांच्या भूमिकेवर चर्चा करा. 7

किंवा

क. लॉसवेलचे संवाद प्रतिमान आकृतीसह स्पष्ट करा. 8

ड. जनसंवादाचे माध्यम म्हणून जनसंपर्क आणि जाहिरात स्पष्ट करा. 7

प्र. 5 टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) 15

१) गर्बनरचे प्रतिमान

२) संस्कृतीवर जनमाध्यमांचा झालेला परिणाम

३) माहितीचा महामार्ग

४) जनमाध्यमे आणि शिक्षण

५) प्रसारमाध्यमे

*****